

Remissvar – Fler vägar till arbetslivet SOU2024:74

Lapplands kommunalförbund 2025-04-15

Sammanfattning

Utredningen visar på ett behov av förändring av gymnasieskolans introduktionsprogram och ett behov av att införa nya yrkesprogram som ska syfta till etablering och egen försörjning. Många elever fastnar idag i sitt försök att läsa in grundskoleämnena och kommer inte vidare i systemet. Lapplands kommunalförbund delar utredningens bild och välkomnar en reform av dagens introduktionsprogram och yrkesprogram. Att föra in ett yrkesprogram på 1 900 poäng som endast kräver tre betyg från grundskolan är enligt vår tolkning den största förändringen i betänkandet. Vi menar att det i stort är ett mycket bra förslag som inkluderar fler elever i gymnasieskolan jämfört med dagens system. Lapplands kommunalförbund ser att yrkesintroduktion ej är behövligt om nya yrkesprogram på 1 900 poäng införs. Därmed kan yrkesintroduktion (IMY) avskaffas. När det gäller individuellt alternativ (IMA) finns det fortfarande ett behov av ett introduktionsprogram där elever kan få en individuellt anpassad utbildning. Vi ser att ett individuellt förberedelseprogram (IMF) kan ersätta individuellt alternativ och därmed kan IMA avskaffas.

Lapplands kommunalförbund motsätter sig förslaget att det ska vara en rättighet för elever vid språkintröduktion att läsa yrkesämnena och även att programinriktat val (IMV) endast ska få organiseras för en grupp elever. Vi anser att möjligheten att anordna IMV för enskilda elever ska finnas kvar i synnerhet under de första åren med nya yrkesprogram på 1 900 poäng eftersom vi inte vet hur eleverna kommer att välja. Behörighetskrav kan ses som en kvalitetssäkring för att en elev ska klara av den kommande utbildningen, men behörighetskrav kan också ses som exkluderande till en utbildning. Lapplands kommunalförbund har under åren sett elever som varit behöriga till ett program, men ändå inte klarat examen. Vi har också sett obehöriga elever vid introduktionsprogram som ändå bedömts kunna klara stora delar av ett nationellt program men aldrig fått chansen. Lapplands kommunalförbund välkomnar därför nya behörighetskrav för gymnasieskolan men med vissa reservationer. Att ge eleverna möjlighet att läsa ett yrkesprogram på 1 900 poäng gör det möjligt att öka kraven utan att fler hamnar utanför systemet. Vi ställer oss dock tveksamma till att en elev efter ett års studier vid ett 1 900-poängsprogram ska kunna bli behörig till ett 2 700/2 800 -poängsprogram.

Lapplands kommunalförbund anser att man ska avvakta Betygsutredningen (U 2023:02) innan man går vidare med förslaget om att det behövs fler betyg inom det kunskapsspann som motsvaras av betyget F. Lapplands kommunalförbund instämmer i förslaget att införa yrkesprov och att möjligheten att ersätta yrkesprov med gymnasiearbete kvarstår. Lapplands kommunalförbund välkomnar också förslaget om rätten att fullfölja en fyraårig utbildning vid ett individuellt program i anpassade gymnasieskolan. Likvärdighet mellan lagstiftningen för

den anpassade gymnasieskolan och gymnasieskolan är givetvis viktig.

Övergripande synpunkter

I Lapplands kommunalförbunds område (Kiruna, Gällivare, Jokkmokk, Pajala) har vi jämfört med riket i övrigt en stor andel elever vid yrkesprogram. Vi har också högt söktryck på flertalet av våra yrkesprogram. Lapplands kommunalförbunds synpunkter på betänkandet *Fler vägar till arbetslivet* ska därför ses i vår kontext i vårt område. Vi ställer oss i grunden positiva till införandet av yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng, men ser vissa svårigheter med att organisera för det i en organisation som har begränsningar. Reformen ställer höga krav på huvudman när det gäller dimensionering och planering för yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng i kombination med yrkesprogram på 1 900 poäng samt programinriktat val. Dimensioneringen och planeringen blir svår eftersom förändringarna driver på kostnadsökningar för många gymnasieskolor då fler ska erbjudas plats på yrkesprogram. Det handlar främst om lokaler, utrustning och fler undervisningsgrupper. Införandet av yrkesprov kan också öka kostnaderna och i dagens ekonomiska läge ser Lapplands kommunalförbund ett behov av långsiktiga statsbidrag för att kunna genomföra reformen enligt utredningens förslag.

Lapplands kommunalförbund föreslår att man startar en försöksverksamhet med ett antal huvudmän och prövar reformen innan man fattar beslut om benomförande.

Synpunkter på delavsnitt

Synpunkter utifrån betänkandets delavsnitt redovisas nedan och rubrikerna är numrerade enligt respektive kapitel i betänkandet.

5. Förslag om yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng

Utredningen visar på ett behov av att förändra dagens gymnasieskola och införa yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng som i första hand ska syfta till etablering och egen försörjning. Lapplands kommunalförbund har liksom utredningen sett att obehöriga elever många gånger fastnar på ett introduktionsprogram och inte kommer vidare i utbildningssystemet. Yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng kan vara ett bra alternativ för elever som idag är obehöriga till nationella program. Lapplands kommunalförbund välkomnar därför en treårig, nationellt likvärdig yrkesutbildning på 1 900 poäng som ersättning till dagens yrkesintroduktion (IMY) och individuellt alternativ (IMA). Utredningen föreslår att huvudmannen ska erbjuda ett allsidigt urval av 1 900- poängsprogram, men lyfter också problem med att få ihop tillräckligt stora undervisningsgrupper och att det eventuellt kan lösas med samläsning av yrkesämnen med elever på 2 700/2 800- poängsprogrammen. Lapplands kommunalförbund ser liksom utredningen att samläsning kan innebära ett bredare utbud av 1 900-poängsprogram, men vi ser också svårigheter kopplade till den garanterade undervisningstiden. Utredningen föreslår att de nya yrkesprogrammen på 1 900 poäng ska ha en garanterad undervisningstid på 2 430 timmar vilket blir ett genomsnitt på 1,3 undervisningstimmar per gymnasiepoäng. Motsvarande yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng har ett genomsnitt på 0,97 undervisningstimmar per gymnasiepoäng. Lapplands kommunalförbund ställer sig tveksam till denna skillnad då

möjligheterna till samläsning försvåras, vilket i sin tur kan innebära att huvudmannen inte kan erbjuda samma bredd av yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng. Vi ser stora svårigheter kopplade till schemaläggning och samläsning om timplanen för yrkesämnena skiljer mellan 1 900 och 2 700/2 800-varianterna. Det skulle också innebära att elever på 1 900-poängsprogrammet skulle få mer timmar i yrkesämnen och därmed kunna uppnå högre yrkesskicklig nivå jämfört med elever som går motsvarande yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng. Lapplands kommunalförbund föreslår i stället att elever som läser 1 900 poäng läser dessa över tre år, men att de har lägre garanterad undervisningstid vilket motsvarar samma genomsnitt som för 2 700/2 800 poäng. Det skulle möjliggöra för samläsningar på gruppnivå och för enskilda elever skulle vi kunna planera utifrån individuella anpassningar. Konsekvensen blir kortare skoldagar för elever på 1 900-program, men det är viktigt att komma ihåg att elevgruppen som blir aktuell för 1 900-program är heterogen och många har inte tidigare gått heltid i skolan eftersom de haft anpassad studiegång eller extremt hög skolfrånvaro. Därför anser vi att det behövs en flexibilitet i den garanterade undervisningstiden för att den enskilde eleven ska lyckas i sina studier. Lapplands kommunalförbund står bakom utredningens tankar om att populära yrkesprogram i första hand ska dimensioneras inom ramen för 2 700/2 800 poäng, eftersom elever som presterat bra i grundskolan inte ska missgynnas. Vi ser en risk med att yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng blir mindre attraktiva då den nya varianten av yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng finns att tillgå.

Utredningen föreslår att huvudman ska erbjuda yrkesprogram på 1 900 poäng utifrån ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov, men poängterar också att program på 2 700/2 800 poäng ska dimensioneras först. Dessutom ska huvudmannen dimensionera för programinriktat val (IMV) som i nya förslaget endast får utformas för en grupp elever. Lapplands kommunalförbund ser svårigheter med dimensioneringen utifrån ovanstående faktorer. Vi anser att förslaget om att endast utforma IMV för en grupp elever skapar svårigheter i samband med dimensionering och planering. Lapplands kommunalförbund motsätter sig förslaget om att ta bort möjligheterna att organisera IMV för enskild elev, samtidigt som nya yrkesprogram ska införas. När vi inte vet hur de nya yrkesprogrammen kommer att locka elever, så vet vi inte hur vi ska planera för IMV. Lapplands kommunalförbund föreslår därför att låta IMV kvarstå både för en grupp elever och för enskild elev. Lapplands kommunalförbund instämmer i utredningens förslag om att införa gymnasialt yrkesutbildningsbevis för elever som avklarar studierna vid ett yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng. Vi anser att examensbevis ska tillhöra nationella gymnasieprogram som omfattar 2 500 eller 2 700/2 800 poäng. Det ska vara en tydlig skillnad både för elever och för arbetsgivare.

Utredningen föreslår att en elev med stora studiesvårigheter på ett yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng ska kunna tas emot på ett yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng. Lapplands kommunalförbund anser att det är bra att möjligheten finns, men att det endast ska ske vid särskilda skäl. I praktiken blir det lättare att genomföra det när skolan har motsvarande program även i 1 900-varianten. Om det är ett yrkesprogram som saknar 1 900-programmet

kan det bli organisatoriska utmaningar med att få ihop ett schema som fungerar för eleven. Lapplands kommunalförbund ställer sig positiv till utredningens förslag om införandet av 50-poäng i svenska/svenska som andraspråk, engelska, matematik samt samhälls- och arbetslivkunskap för yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng. Eftersom ny läroplan för gymnasiet (GY25) snart ska implementeras med nivåer i ämnen anser utredningen att ämnena måste göras om något. Utredningens förslag om att dela upp nivå 1 i två nivåer om vardera 50 poäng där den första 50-poängsnivån i respektive ämne ska ingå som gymnasiegemensamt ämne för 1 900 poängsprogrammen är i grunden bra. Lapplands kommunalförbund ställer sig dock tveksam till kravet på att innehållet i den första nivån ska riktas mot det program eleven läser. Det skapar organisatoriska svårigheter med samläsning av gymnasiegemensamma ämnen med olika yrkesprogram, vilket i sin tur kan leda till ett mindre programutbud och kostnadsökningar. Utredningens andra alternativ, där man skulle skapa helt nya ämnen på 50 poäng för 1 900-program skulle vara ännu mer kostnadsdrivande och ännu svårare att organisera med samläsning eftersom man då helt saknar möjlighet att samläsa med program på 2700/2800 poäng. Lapplands kommunalförbund ställer sig bakom utredningens förslag om att APL ska erbjudas i samma omfattning för elever oavsett om de läser 1 900, 2 500 eller 2 700/2 800 poäng. Detsamma gäller för att kunna erbjuda individuellt val, lärlingsutbildning även vid 1 900-programmen samt möjligheter till utökat program. Införandet av yrkesutbildningsmål är bra eftersom examensmål endast ska gälla för utbildningar som leder till examen.

6. Förslag om förändringar på introduktionsprogram

6.1 Yrkesintroduktion och individuellt alternativ avskaffas

Utifrån utredningens förslag om att införa yrkesprogram på 1 900 poäng har yrkesintroduktion spelat ut sin roll. Elever med tre betyg från grundskolan kan antas till de nya yrkesprogrammen som då blir nationellt likvärdiga till skillnad från dagens yrkesintroduktion som kan variera i hög utsträckning mellan olika kommuner. Lapplands kommunalförbund ställer sig bakom förslaget att avskaffa yrkesintroduktion. Utredningens förslag att lägga ner individuellt alternativ är också en naturlig följd av att fler elever blir behöriga till yrkesprogram på 1 900 poäng. Lapplands kommunalförbund instämmer i förslaget att avskaffa individuellt alternativ (IMA) under förutsättning att individuellt förberedelseprogram (IMF) införs.

6.2 Individuellt förberedelseprogram (IMF) ska införas

Utredningens förslag om att införa individuellt förberedelseprogram som utformas för varje enskild elev utifrån elevens förutsättningar och behov ersätter behovet av individuellt alternativ. Det finns en elevgrupp som inte kan gå ett yrkesprogram på 1 900 poäng och då är IMF ett bra alternativ. Lapplands kommunalförbund ställer sig positiv till införandet av IMF.

Förslaget om att vid IMF kunna ta emot elever som är behöriga till ett yrkesprogram på 1 900 poäng är helt i linje med att tillmötesgå enskilda elevers förutsättningar och behov. Det finns elever med komplexa skolsvårigheter som måste få en individuellt anpassad utbildning och då passar IMF i vissa fall bättre än ett yrkesprogram på 1 900 poäng. Det kan också vara att eleven inte vill gå ett yrkesprogram, utan eleven vill nå behörighet till ett nationellt

högskoleförberedande program och då passar också IMF bättre. Elever som gått förberedelseklass eller språkintröduktion kan ofta vilja gå ett högskoleförberedande program när behörigheten har uppnått. Den möjligheten finns då kvar vid IMF. Lapplands kommunalförbund ställer sig bakom utredningens förslag om att även elever som är behöriga till nationella program på 2 500 poäng eller 2 700/2 800 poäng kan utifrån synnerliga skäl erbjudas plats vid IMF. Enligt utredningens förslag ska elever vid IMF erbjudas yrkesämnen och praktik. I förslaget står att elever som inte går vidare till ett nationellt program efter ett år på IMF ska erbjudas en mer arbetsmarknadsinriktad utbildning som består av minst 400 poäng karaktärsämnen som ingår på yrkesprogram. Inom Lapplands kommunalförbund ser vi svårigheter med att kunna erbjuda det eftersom vi har höga meritpoäng till flera av våra yrkesprogram och att då kunna rymma fler elever i grupper för att läsa 400 gymnasiepoäng i karaktärsämnen kan bli svårt eftersom det finns begränsningar när det gäller verkstadslokaler och andra specialsalar. Lapplands kommunalförbund motsätter sig förslaget att det ska vara en rättighet att läsa 400 poäng yrkesämnen vid IMF. Det bör i stället vara en möjlighet. Utredningens förslag är även att elever ska erbjudas mer än 400 poäng yrkesämnen vid IMF, men där anser Lapplands kommunalförbund att då ska eleven i stället övergå till ett yrkesprogram på 1 900 poäng.

6.3 Språkintröduktion (IMS)

Utredningen föreslår att hela eller delar av nivåer i karaktärsämnen som ingår på yrkesprogram ska ingå i utbildningen på språkintröduktion för elever som har förutsättningar att tillgodogöra sig sådan utbildning och har målsättningen att läsa ett yrkesprogram. Utredningen har goda intentioner eftersom elever på IMS tappar motivation och upplever att de står och stampar på samma ställe. Yrkesämnen skulle kunna öka motivationen och inkluderingen, men inte för alla. Elever som inte har tillräckliga kunskaper i det svenska språket kan känna sig exkluderade i undervisningen. Lapplands kommunalförbund motsätter sig förslaget eftersom det inte alltid är det bästa utifrån elevens förutsättningar och behov samt att det är svårt att organisera för yrkesämnen på IMS. Lapplands kommunalförbund anser därför att det bör vara en möjlighet att läsa enstaka yrkesämnen vid språkintröduktion, inte en rättighet.

6.4 Programinriktat val (IMV)

I dagsläget har det varit möjligt att utforma IMV för antingen en grupp elever eller för en enskild elev. Lapplands kommunalförbund har utformat IMV för enskild elev genom att låta elever som är behöriga till IMV få tillgång till lediga studieplatser efter att gymnasieantagningen är avklarad. Eftersom vi har högt söktryck till många yrkesprogram har det funnits IMV-platser på mindre attraktiva yrkesprogram samt vid högskoleförberedande program. Lapplands kommunalförbund anser att behöriga elever ska få gå före icke behöriga elever när det gäller våra mest attraktiva utbildningsplatser. Utredningens förslag där man nu bara kan utforma IMV för en grupp elever innebär att vi måste dimensionera för IMV vid ett antal program och att det ska bli sökbart för alla elever i samverkansområdet. Lapplands kommunalförbund motsätter sig förslaget och önskar att ha kvar den gamla skrivningen då IMV kan utformas för antingen en grupp elever eller för enskild elev. Det beror bland annat på att vi har sett framgång med att det ibland funnits en plats över på ett program som en

IMV-elev gärna vill ha, men även kopplat till principen att en obehörig elev inte ska ta en attraktiv utbildningsplats före en behörig elev. Med det nya förslaget minskar flexibiliteten och vi måste i förväg försöka förutspå vilka program som passar elever som är behöriga till IMV. Det blir kanske i första hand IMV-platser vid våra högskoleförberedande program eftersom det finns 1 900 poängsvarianten av yrkesprogram för de elever som är intresserade av det. Alla kommuner har inte heller samma förutsättningar för att kunna dimensionera för IMV-platser och därför bör det vara möjligt att organisera IMV för antingen en grupp elever eller för enskild elev.

7. Förslag om nya och ändrade behörighetskrav i gymnasieskolan

7.1 Behörighetskrav till yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng

Utredningens förslag om att ställa krav på tre godkända betyg för behörighet till yrkesprogram på 1 900 poäng har både för- och nackdelar. Fördelarna är många, precis som utredningen kommit fram till. Det handlar bland annat om att elever ska få en ny chans på gymnasiet och återfå tilliten till skolan som i sin tur leder till ökad motivation för studier. Utredningen visar också på nackdelar och dilemman med behörighetskrav på tre valfria ämnen. Lapplands kommunalförbund ser liksom utredningen att det kan röra sig om en mycket heterogen grupp där det är stora skillnader i förkunskaperna. Eftersom behörighetskraven ökar till yrkesprogrammen som omfattar 2 700/2 800 poäng kan det i praktiken innebära att vissa elever i 1 900-gruppen har tre godkända betyg i praktiska ämnen. Andra elever vid samma program kan ha alla godkända betyg från grundskolan förutom matematik. Undervisningssituationen i en sådan heterogen grupp kan bli svår att hantera för lärarna när det gäller att tillgänglighetsanpassa undervisningen för alla. Utredningen menar också att en elev som har tre godkända betyg har de kunskaper i svenska som behövs för att klara undervisningen, men det håller Lapplands kommunalförbund inte med om. Bristande förkunskaper hos elever kan innebära att de får problem med att klara viss undervisning i t ex verkstäder som kräver att eleven förstår säkerhetsföreskrifter och instruktioner. Det kan i sin tur leda till risker i arbetsmiljön. Det gäller elever med bristande förkunskaper i allmänhet, men elever med annat modersmål (som ej tillhör IMS) i synnerhet. Trots alla dilemman och svårigheter kopplade till behörighetskrav på tre ämnen till yrkesprogram på 1 900 poäng ställer sig Lapplands kommunalförbund positiva till förslaget eftersom fördelarna ur ett elevperspektiv med att få en utbildning på ett yrkesprogram överväger nackdelarna.

7.2 Behörighetskrav för yrkesprogram som omfattar 2 700/2 800 poäng ska höjas till 12 ämnen

Utredningen föreslår att höja behörighetskraven till yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng så att de hamnar på samma nivå som för högskoleförberedande program, dvs 12 betyg och krav på svenska eller svenska som andraspråk, engelska samt matematik. Lapplands kommunalförbund ställer sig positiv till förslaget eftersom det finns ett alternativ med nya yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng.

7.3 Ett års studier på ett 1 900 poängsprogram ska möjliggöra behörighet till yrkesprogram som omfattar 2 700/2 800p

Utredningen kommer med ett förslag om att det ska vara möjligt för en elev vid ett

yrkesprogram på 1 900 poäng att under första året göra sig behörig till ett yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng genom att klara 50 poäng i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik samt 400 poäng karaktärsämnen. Lapplands kommunalförbund ställer sig tveksam till förslaget eftersom ökade behörighetskrav på minst 12 ämnen vid yrkesprogram som omfattar 2 700/2 800 poäng innebär att elever som studerar där har goda förkunskaper och att undervisningen anpassas till det. En elev med tre godkända ämnen från grundskolan och som sedan klarat första året på ett yrkesprogram på 1 900 poäng riskerar att inte ha samma förkunskaper som de elever som har minst 12 godkända betyg och kan därför ha svårt att klara examenskraven vid ett yrkesprogram på 2 700/2 800 poäng.

7.4 Behörighetskraven för programinriktat val (IMV)

Utredningen föreslår att behörighetskravet till programinriktat val (IMV) ska höjas. Kravet på betyg i svenska eller svenska som andraspråk kvarstår samt betyg i matematik eller engelska, men totalt måste eleven ha minst 8 eller 10 godkända betyg jämfört med dagens krav på 6 betyg. Lapplands kommunalförbund anser att förslaget är rimligt eftersom det finns en ny väg för elever via yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng. Lapplands kommunalförbund anser också att det är bra att flexibiliteten vid IMV, vilken innebär att det inte regleras vilka ämnen som ska läsas, finns kvar. Det måste få anpassas efter elevens behov och det nationella program som eleven läser mot. Vi anser vidare att det är viktigt att IMV finns kvar för de elever som kanske bara saknar ett betyg och vill gå ett högskoleförberedande program. Lapplands kommunalförbund ställer sig också bakom utredningens överväganden om att inte låta elever som saknar betyg i matematik eller engelska antas direkt till ett nationellt program som omfattar minst 2 500 poäng.

7.5 Fler betyg inom det kunskapsspann som idag motsvaras av betyget F skulle kunna fylla fler funktioner

Utredningen anser att det skulle behövas fler betyg inom det kunskapsspann som motsvaras av betyget F. Lapplands kommunalförbund anser att man bör avvakta med att införa något nytt och invänta Betygsutredningen (U 2023:02) då det kan bli aktuellt med en helt ny betygsskala.

8. Förslag om yrkesämnen på högskoleförberedande program

Lapplands kommunalförbund har under många år haft drygt 50 % av våra elever vid ett yrkesprogram. Vi känner därför inte igen oss i de nationella siffror som visar på ett lägre intresse för yrkesprogram. Däremot ser vi att vissa elever vid högskoleförberedande program går direkt ut i arbetslivet i stället för att studera vidare vid högskola eller universitet. Arbetsmarknaden har under de senaste åren varit god i vårt område och elever från högskoleförberedande program har fått jobb inom handel, restaurang, omsorg och industri. Utifrån ovanstående motsätter sig Lapplands kommunalförbund förslaget om att genomföra en försöksverksamhet med handelsämnen på det högskoleförberedande Ekonomiprogrammet (EK). Vi ser risker med att det skulle urholka både Försäljnings- och serviceprogrammet (FS) samt Ekonomiprogrammet och att elever inte förstår att de varken får en fullständig yrkesutbildning från FS-programmet eller en fullständig högskoleförberedande utbildning från EK-programmet

9. Ökade möjligheter till yrkesutbildning på entreprenad

Lapplands Kommunalförbund anser att det är viktigt att även satsa på de små yrkesgrupperna och vi ställer oss därför positiva till förslaget som leder till ökade möjligheter till yrkesutbildning på entreprenad under förutsättning att kostnaderna täcks via statsbidrag.

Statsbidragets höjning med 20% per årstudieplats för regionalt yrkesvux ställer vi oss positiva till men vi vill belysa att det inte täcker de stora kostnaderna vi har för transportutbildning och anläggningsförare. Det är dyrare för företag att bedriva utbildning i Norra Norrland på grund av avståndet och att vi inte har många elevgrupper parallellt. Tidigare år har arbetsförmedlingen haft arbetsmarknadsutbildning och då har företagen både jobbat åt dem och oss och därmed gjort samordningsvinster men arbetsförmedlingen har sedan ett par år tyvärr slutat att bedriva arbetsmarknadsutbildning i våra fyra kommuner. Utbildningar inom transport och anläggningsförare är utbildningar som Skolverket lyft i sina planeringsunderlag som stort behov för Norrbotten och specifikt för våra fyra LKF kommuner (Kiruna, Pajala, Gällivare, Jokkmokk).

10. Yrkesprov Utredningen föreslår att yrkesprov ska införas på yrkesprogram i gymnasieskolan, nationella program med yrkesinriktning i anpassad gymnasieskola samt vid komvux.

Lapplands Gymnasium inom Lapplands kommunalförbund har ett gediget samarbete med branscherna där vi samverkar kring utbildningens innehåll, APL samt framtida behov inom olika yrken. Gymnasieskolorna i Lapplands kommunalförbunds område har lokaler och utrustning som möter arbetsmarknadens behov och vi kan därför i stort hålla hög kvalitet under hela utbildningen och även genomföra gymnasiearbetet utifrån gällande program mål. Lapplands kommunalförbund instämmer i förslaget att införa yrkesprov vid gymnasieskolan. Yrkesprov kan främja likvärdigheten för yrkesprogram och därmed stärka kvaliteten nationellt. Vi instämmer även i förslaget som innebär att man kan göra individuella undantag och låta en elev göra ett gymnasiearbete i stället för ett yrkesprov. Lapplands kommunalförbund ser ett behov av ett riktat statsbidrag för att kunna bygga upp en organisation för yrkesprov tillsammans med branschen. Utredningen föreslår även att elever vid anpassade gymnasieskolans nationella program med yrkesinriktning kan erbjudas yrkesprov i stället för ett gymnasiearbete. Lapplands kommunalförbund håller med om att yrkesprov ska vara valbart för elever vid anpassad gymnasieskola eftersom elevens individuella behov och förutsättningar måste få vara centrala.

11. Förslag om individuella program i anpassade gymnasieskolan

Utredningen har kommit med förslag gällande rätten att fullfölja en fyraårig utbildning vid ett individuellt program i anpassade gymnasieskolan. Lapplands kommunalförbund instämmer i förslaget eftersom det givetvis ska råda en likvärdighet mellan lagstiftningen för den anpassade gymnasieskolan och gymnasieskolan.

